هشدار دکتر علی‌اکبر صالحی به مجلس درباره طرح خروج از «ان.پی.تی»

در پی اظهارات حسینعلی حاجی‌دلیگانی نایب رئیس اول کمیسیون اصل ۹۰ مجلس مبنی بر تهیه طرح سه فوریتی خروج ایران از معاهده پیمان بین‌المللی منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان‌پی‌تی) و پروتکل الحاقی آن و اینکه این طرح هفته آینده در مجلس مطرح می‌شود، دکتر علی اکبر صالحی نسبت به خروج ایران از ان پی تی به مجلس هشدار داد.

علی اکبر صالحی وزیر اسبق امور خارجه ایران و رئیس سابق سازمان انرژی اتمی می‌گوید خروج از NPT فقط در حیطه اختیارات رهبری است.

صالحی در گفتگو با «انتخاب» در پاسخ به سؤالی درمورد طرح خروج از NPT در مجلس، گفت: بحث خروج از NPT یک وجه شرعی دارد و یک وجه حکومتی.

وی افزود: بنابراین سخن گفتن در این خصوص به نظر بنده فقط در حیطه اختیارات رهبری است. زیرا فرمان رهبری در این مورد هم وجه شرعی و هم وجه حکومتی دارد.

صالحی گفت: افراد و یا ارگان‌های حکومتی مانند مجلس علی‌القاعده نمی‌توانند در چنین اموری بدون استفسار از مقام معظم رهبری نظر خود را بیان کنند، زیرا اظهار نظرهای این گونه به خاطر جایگاه ویژه ایران در عرصه ظالمانه بین‌المللی مورد سوء استفاده بدخواهان قرار می‌گیرد و مشکلات دیپلماسی ما را چند برابر می‌کند.

تصمیم به خروج ایران از NPT؛ پیامدهای آن چیست؟

آفتاب نیوز هم نوشت:طرح سه‌فوریتی خروج ایران از معاهده منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (NPT) و پروتکل الحاقی، در واکنش به فعال‌سازی مکانیسم ماشه، یکی از حساس‌ترین تصمیماتی است که می‌تواند آینده کشور را در ابعاد سیاسی، اقتصادی و امنیتی تحت تأثیر قرار دهد.

به نوشته این سایت از نگاه علمی و راهبردی، باید توجه داشت که عضویت در NPT برای ایران تنها به معنای پذیرش محدودیت نبوده است؛ بلکه این معاهده یک چارچوب حقوقی بین‌المللی را نیز فراهم می‌کند که مشروعیت فعالیت‌های هسته‌ای صلح‌آمیز ایران را تثبیت می‌نماید. خروج از این چارچوب، هرچند ممکن است به‌ظاهر دست ایران را بازتر نشان دهد، اما عملاً هزینه‌های سیاسی و امنیتی را افزایش داده و بهانه‌های حقوقی و سیاسی بیشتری در اختیار مخالفان قرار خواهد داد.

قطع همکاری با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی نیز می‌تواند کشور را در معرض اتهام‌های جدید قرار دهد. تجربه نشان داده است که نبود شفافیت فنی، معمولاً زمینه‌ساز اجماع‌سازی جهانی علیه ایران می‌شود و مسیر دیپلماسی را به بن‌بست می‌کشاند. در شرایطی که اقتصاد ایران بیش از هر زمان دیگری نیازمند کاهش فشار تحریم‌ها، جذب سرمایه خارجی و بازگشت به شبکه‌های مالی بین‌المللی است، اتخاذ تصمیماتی که به افزایش تنش منجر شود، به‌سادگی می‌تواند فرصت‌های توسعه‌ای را از میان ببرد.

گفتمان اعتدال و توسعه بر این باور است که سیاست خارجی باید در خدمت رشد اقتصادی و رفاه ملی قرار گیرد. در جهانی که وابستگی‌های متقابل اقتصادی و فناورانه هر روز بیشتر می‌شود، کشورها برای توسعه به تعامل، شفافیت و اعتمادسازی نیاز دارند. خروج از NPT ممکن است از منظر برخی جریان‌های سیاسی اقدامی «انقلابی» جلوه کند، اما در واقع به‌معنای کاستن از ظرفیت‌های حقوقی و دیپلماتیک ایران است. ظرفیت‌هایی که طی سال‌ها با هزینه‌های فراوان شکل گرفته و اکنون می‌تواند پشتوانه‌ای برای مذاکره، سرمایه‌گذاری و رشد اقتصادی باشد.

طرح سه فوریتی خروج ایران از ان پی تی

حسینعلی حاجی‌دلیگانی، نماینده شاهین‌شهر، برخوار و میمه در مجلس گفت تروئیکای سه کشور اروپایی (فرانسه، آلمان، انگلیس) با تکرار ادعاهای بی‌پایه علیه تهران با بیانیه‌ای مشترک از آغاز روند فعال‌سازی مکانیسم ماشه و «فعالسازی اسنپ‌بک» علیه ایران خبر دادند و آن‌ها تهران را به عدم پایبندی برجامی و نداشتن توجیه غیرنظامی برای ذخایر بالای اورانیوم متهم کرده و پرونده ایران را به شورای امنیت ارجاع دادند.

وی در گفتگو با فارس افزود: در نامه ادعا شده است «ما وزرای خارجه فرانسه، آلمان و بریتانیا هدفی مشترک داریم: ایران هرگز به دنبال دستیابی یا توسعه سلاح هسته‌ای نباشد... برجام یک دستاورد مهم عدم اشاعه بود و شورای امنیت نیز در ۲۰ ژوئیه ۲۰۱۵ از آن حمایت کرد.» آن‌ها افزودند: «پس از خروج آمریکا از برجام در مه ۲۰۱۸، ایران از مه ۲۰۱۹ تعهداتش را متوقف کرد... ایران از حدود مجاز اورانیوم، آب سنگین و سانتریفیوژها فراتر رفته، توان آژانس را محدود کرده و پروتکل الحاقی را کنار گذاشته است. این اقدامات با تعهدات ایران در تضاد است و پیامدهای جدی دارد.»

نایب رئیس اول کمیسیون اصل ۹۰ مجلس گفت: در نامه سه کشور اروپایی عضو برجام سوءنیت و فشار بر جمهوری اسلامی ایران دیده می‌شود و در ایام جنگ ۱۲ روزه نیز رفتار این کشورها دشمنی با جمهوری اسلامی ایران را نشان می‌دهد، لازم است دولت جمهوری اسلامی ایران اقدام متقابل و قاطعی نسبت به رفتار این کشورها انجام دهد.

حاجی‌دلیگانی افزود: در همین راستا طرح خروج ایران از معاهده پیمان بین‌المللی منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان‌پی‌تی) و پروتکل الحاقی آن با قید سه فوریت جهت طی مراحل قانونی تقدیم مجلس شورای اسلامی می‌شود.

وی با اشاره به ماده‌واحده این طرح، آن را این‌گونه توضیح داد:

ماده‌واحده- از تاریخ تصویب این قانون ایران از معاهده پیمان بین‌المللی منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان پی‌تی) و پروتکل الحاقی آن خارج و قانون پیمان بین‌المللی منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای مصوب ۲۲ دی ماه ۱۳۴۸ با اصلاحات و الحاقات بعدی نسخ می‌شود.

دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است به‌منظور اقدام متقابل در برابر نقض تعهدات طرف‌های آمریکایی و اروپایی برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) باتوجه‌به ارجاع پرونده ایران به شورای امنیت سازمان ملل بلافاصله ضمن خروج از پیمان منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای (ان‌پی‌تی) اجرای تمامی الزامات ذیل این پیمان را ملغی و انجام هرگونه مذاکره با آمریکا و سه کشور اروپایی ناقض برجام را قطع و کلیه همکاری‌های نظارتی با آژانس بین‌المللی انرژی اتمی را خاتمه دهد.

وزارت امور خارجه و سازمان انرژی اتمی موظفند ظرف یک هفته گزارش جامعی در خصوص اقدامات انجام شده مبتنی بر این قانون را به مجلس شورای اسلامی ارائه کنند.

طرح دارای قید سه فوریت، بدون نوبت در دستور کار مجلس قرار می‌گیرد که پس طرح در صحن مجلس و در صورت تصویب سه فوریت، در همان روز در صحن علنی کلیات و جزئیات آن بررسی می‌شود.

در هنگام بررسی طرح سه فوریتی در صحن مجلس، اعضای شورای نگهبان نیز در مجلس شورای اسلامی حاضر می‌شوند تا در صورت تصویب، عدم مغایرت با شرع و قانون اساسی بررسی و نظر خود را اعلام کنند.

دکترعلی‌اکبر صالحی، استاد تمام دانشگاه دارای سابقه ریاست بر سازمان انرژی اتمی و تصدی وزارت خارجه کشورمان را در کارنامه خود دارد. هشدار وی درباره عوارض منفی خروج ایران از «ان‌پی‌تی»، مبتنی بر تجربیاتی است که در میدان عمل به دست آورده و لازم است مورد توجه قرار گیرد. بسیاری از صاحبنظران دیگر نیز با دکترعلی‌اکبر صالحی هم‌عقیده هستند و خارج شدن ایران از «ان‌پی‌تی» را به صلاح کشور نمی‌دانند و معتقدند مجلس نباید وارد این مبحث شود.

تکرار عصر نعمت بودن تحریم‌ها!

غلامرضا بنی اسدی

احساسِ ناامنی از خود آن زیانبارتر است. ناامنی برای یک نفر، یک گروه، یک منطقه اتفاق می‌افتد و جمع معدود و منطقه محدودی را گرفتار می‌کند اما احساس ناامنی می‌تواند همه را و همه جا را تحت تأثیر قرار دهد. این تجربه را همه ما زیست کرده ایم. اکثریت ما هرگز مورد زورگیری قرار نگرفته‌ایم اما تیغ زورگیر را همیشه در ذهن روی شاهرگ مان احساس می‌کنیم.خانه و کاشانه و خودروی اکثریت بسیاربالایی از ما، به دست دزدان نیفتاده است اما همه ما احساس ناامنی را همزاد نفس‌های مان داریم. این یعنی احساس ناخوشایند از خود اتفاق ناخوشایند همه شکن‌تر است. قصه بازگشت تحریم‌های سازمان ملل هم به نوعی شبیه این ماجراست. نه این که محدود باشد و برای عده‌ای معدود. همه گیراست اما آثار آن در تخریب واقعی هرگز به پایه تخریب روانی نمی‌رسد. ما تحریم‌های سازمان ملل را پیش از برجام داشتیم. میزان خسارت آن را هم درک کردیم اما امروز موج روانی بازگشت به گذشته بسیار فرساینده‌تر از روزگار انجام آن تحریم هاست. این سخن برای ساده سازی ماجرا نیست که حتی یک خط تحریمی ولو برکاغذ را هم نباید ساده بگیریم. همه توان مان را باید بگذاریم تا از این بن بست، کوچه ای، دری و لااقل پنجره‌ای باز شود. دستگاه دیپلماسی با استفاده از پشتیبانی همه ارکان حاکمیت باید بکوشد، این درِ نصفه باز، بسته نشود. همه بکوشیم این واژه منحوس تحریم، کم تکرارتر شود.

با این ماجرا داریم به دوران تحریم‌های جلیلی/ احمدی نژاد برمی گردیم. آن روزها، حضرات قطعنامه‌ها را کاغذپاره می‌خواندند. برایش اثری مترتب نبودند. "تحریم اصلاً نمنه دی؟ " را جلوی دوربین‌ها می‌گفتند. بانیانِ وضعی بودند که همه تجربه کردیم. جالب است که حالا همین جماعت که سازنده آن وضع بودند و آن را نعمت می‌شمردند و بدان افتخار هم می‌کردند امروز از بازگشت به آن شرایط، کهیر می‌زنند و از همه طلبکارند. ما این وضع را به شدت ناخوش می‌داریم اما سازندگان ناخوشی و تولید کنندگان تحریم با چه رویی امروز مدعی می‌شوند؟ حافظه ملت آنقدر هم کوتاه مدت نیست که همه چیز را از یاد ببرد.

بگذریم، ما نه تنها آن رقم مغلطه در دفتر زدن را ازیاد نمی‌بریم که دشمنی جهان غرب را هم به عینه می‌بینیم. همه چیز عیان است اما باید راهی بیابیم تا این بیراهه را ببندیم. نباید احساس خردکننده تحریم، دگر باره مثل دیو، تنوره بکشد و امید مردم را بسوزاند. امید واریم مسئولان محترم، با اتخاذ بهترین تصمیم جلوی این بدترین اقدام سه کشور اروپایی را بگیرند. اقدامات هم باید در این راستا همراستا شود تا گرهی دیگر در کلاف روابط نخورد. ما هنوز هم امیدواریم....

واکنش‌های داخلی و خارجی به اقدام اروپا برای فعال کردن «مکانیسم ماشه» و بازگشت تحریم‌های ایران

اقدام اروپا در فعال کردن مکانیسم ماشه و بازگشت تحریم‌های ایران، با واکنش‌های داخلی و خارجی مواجه شد.

سه کشور اروپایی فرانسه، آلمان و انگلیس صبح پنج‌شنبه نامه‌ای به اعضای شورای امنیت سازمان ملل ارسال و اعلام کردند که "مکانیسم ماشه" را برای بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران، که در چارچوب توافق برجام تعلیق شده بودند، فعال می‌کنند.

در این نامه، سه کشور اروپایی تأکید کردند که در طول ۳۰ روز آینده، پیش از آنکه تحریم‌ها به اجرا درآیند، آماده گفتگو با ایران بر سر یک توافق هسته‌ای هستند که می‌تواند این روند را متوقف کند.

***هشدار تهران به اروپایی: تصمیم شما روند جاری همکاری ایران و آژانس را تضعیف کرد**

پس از اعلام خبر فعال سازی مکانیسم ماشه ازسوی تروئیکای اروپایی، وزرات امور خارجه کشورمان در بیانیه‌ای اعلام کرد: تصمیم سه کشور اروپایی به‌شدت روند جاری تعاملات و همکاری‌های ایران و آژانس را تضعیف خواهد کرد. این تشدید تحریک‌آمیز و غیرضروری با پاسخ‌های مقتضی همراه خواهد بود. مسیری که سه کشور اروپایی برگزیده‌اند، در صورت مهار نشدن، پیامدهای شدیدی برای اعتبار و ساختار شورای امنیت خواهد داشت.

در بخشی از این بیانیه آمده است: وزارت امور خارجه ایران، اعلان غیرقانونی فرانسه، آلمان و انگلیس به شورای امنیت در ارتباط با قطعنامه ۲۲۳۱ را قاطعانه رد و به شدیدترین شکل ممکن محکوم می‌کند. این اقدام غیرموجه که برخلاف سازوکار حل و فصل اختلافات در برجام می‌باشد، تلاشی غیرقانونی و ناموجه برای بازگرداندن قطعنامه‌های لغوشده است و آشکارا در مغایرت با قطعنامه ۲۲۳۱ قرار دارد. همان‌طور که در مکاتبات متعدد قبلی با شورای امنیت سازمان ملل تأکید شده است، سه کشور اروپایی هیچ صلاحیت حقوقی یا اخلاقی برای توسل به سازوکار موسوم به «اسنپ بک» ندارند. بنابراین اعلان آنان بی‌اعتبار، باطل و فاقد هرگونه اثر حقوقی است. سازوکار حل و فصل اختلافات مندرج در برجام، بخشی اساسی و جدایی‌ناپذیر از این چارچوب است که به‌طور هدفمند به‌عنوان یک روند چندمرحله‌ای و مشورتی طراحی شده تا از سوءاستفاده هر طرفی، به‌ویژه کشورهایی مانند آلمان، فرانسه و انگلیس که خود به تعهداتشان عمل نکرده‌اند، جلوگیری کند.

در بیانیه تصریح شده است: همان‌طور که برخی اعضای شورا، به‌ویژه چین و روسیه، تأیید کرده‌اند، سه کشور اروپایی الزامات سازوکار حل و فصل اختلافات را که در برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ پیش‌بینی شده، طی نکرده‌اند. بنابراین اعلان آنان تلاشی معیوب از منظر حقوقی برای سوءاستفاده از قطعنامه ۲۲۳۱ در راستای دستورکار سیاسی مغرضانه علیه ایران است. افزون بر این، از آنجا که این سه کشور به مدت طولانی تعهدات خود را به‌صورت جدی نقض کرده و با خروج غیرقانونی ایالات متحده و اقدامات قهرآمیز آن همراه شده‌اند، نمی‌توانند ادعای جایگاه «طرف‌های دارای حسن‌نیت» داشته باشند. همچنین نمی‌توانند اقدامات غیرقانونی خود را با استناد به اقدامات جبرانی ایران توجیه کنند؛ اقداماتی که تدریجی، متناسب و کاملاً در چارچوب حقوق قانونی ایران وفق برجام بوده است.

در بیانیه آمده است: جمهوری اسلامی ایران همچنان آماده است با سایر اعضای شورای امنیت که صادقانه به حفظ دیپلماسی و جلوگیری از بحرانی ساختگی که به سود هیچ‌کس نیست متعهد هستند، تعامل سازنده داشته باشد. نخستین گام اساسی در این مسیر، رد قاطع تلاش غیرقانونی، ناموجه و سیاسی سه کشور اروپایی برای بازگرداندن قطعنامه‌های لغوشده علیه کشوری است که همواره خویشتن‌داری و تعهد خود به گفتگو را نشان داده است.

***عراقچی: ایران به اقدام غیرقانونی تروئیکای اروپایی پاسخ می‌دهد**

وزیر امور خارجه کشورمان هم اقدام سه کشور اروپایی در این زمینه را ناموجه، غیرقانونی و فاقد هرگونه مبنای حقوقی دانست.

سید عباس عراقچی با یادآوری عملکرد مسئولانه و مبتنی بر حسن نیت ایران در پایبندی به دیپلماسی برای حل و فصل مسائل مرتبط با موضوع هسته‌ای، تصریح کرد جمهوری اسلامی ایران برای حفظ و تامین حقوق و منافع ملی خود به نحو مقتضی به این اقدام غیرقانونی و ناموجه سه کشور اروپایی پاسخ خواهد داد.

رئیس دستگاه دیپلماسی با تأکید بر جدیت ایران در دفاع از منافع و حقوق قانونی خود وفق حقوق بین‌الملل و پیمان منع اشاعه، ابراز امیدواری کرد سه کشور اروپایی با اتخاذ رویکردی مسئولانه و درک واقعیت‌های موجود، این حرکت نادرست خود را ظرف روزهای پیش روی به نحو مناسب اصلاح کنند.

وزیر امور خارجه ایران همچنین در نامه‌ای به شورای امنیت و دبیر کل سازمان ملل پیرامون برداشت ناصواب تروئیکا از سازوکار حل‌وفصل اختلافات مندرج در برجام و موضوعات مرتبط با قطعنامه ۲۲۳۱ گفت: از تمامی اعضای شورای امنیت می‌خواهیم تا دست رد به دغل‌کاری‌های سیاسی ناروا زده و نسبت به صیانت از یکپارچگی حقوق بین‌الملل و مرجعیت شورای امنیت اهتمام ورزند. مسیر پیش رو در احترام متقابل نه در اجبار.

عراقچی در این نامه نوشت: چنین رفتاری به هیچ‌وجه نمی‌تواند با استناد به اقدامات جبرانی کاملاً مشروع و قانونی جمهوری اسلامی ایران که به‌صورت تدریجی و متناسب، و در کمال انطباق با رویه‌ها و حقوق مقرر در برجام اجرا گردید، توجیه گردد. با این‌حال، نامه تروئیکا به‌گونه‌ای طنزآمیز، ناخواسته دو خلل اساسی در استدلال تروئیکا برای تلاش احتمالی در توسل به آنچه به‌اصطلاح «بازگشت خودکار تحریم‌ها» خوانده می‌شود، آشکار می‌سازد.

وزیر امور خارجه در گفتگو با مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا هم اقدام سه کشور اروپایی در سوءاستفاده از سازوکار حل و فصل اختلاف برجام و قطعنامه ۲۲۳۱ را غیرقانونی و ناموجه دانست و گفت: این اقدام پیگیری مسیر دیپلماتیک را پیچیده‌تر می‌کند.

"کایا کالاس" مسئول سیاست خارجی اتحادیه اروپا نیز ضمن تأکید مجدد بر لزوم یافتن راهکار دیپلماتیک، برای ایفای نقش در جهت تسهیل دیپلماسی و گفت وگو اعلام آمادگی کرد. وی همچنین خواستار ادامه تماس و رایزنی طرفین بدین منظور شد.

*** واکنش نمایندگی ایران در سازمان ملل به اقدام ضدایرانی سه کشور اروپایی**

نمایندگی ایران نزد سازمان ملل هم در واکنش به اقدام ضد ایرانی سه کشور اروپایی عضو برجام اعلام کرد: اعضای شورای امنیت در یک لحظه سرنوشت‌ساز قرار دارند.

نمایندگی ایران گفت: اعضای شورای امنیت در یک لحظه سرنوشت‌ساز قرار دارند: یا از پیش‌نویس قطعنامه روسیه و چین برای تمدید فنی و دیپلماسی حمایت کنند، یا با فعال کردن مکانیزم «اسنپ‌بک» پیامدهای جدی ایجاد کنند.واکنش سه کشور اروپایی به این پیش‌نویس، در نهایت نشان خواهد داد که آیا آن‌ها واقعا به دیپلماسی متعهد هستند یا بحران را تشدید می‌کنند.

*** ظریف: فعال سازی مکانیسم ماشه اقدامی بی‌اساس است**

وزیر امور خارجه اسبق ایران نیز اقدام سه کشور اروپایی را در فعال سازی ماشه بی‌اساس است و گفت: ایران حتی یک سال پس از خروج دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا از برجام، به طور کامل به آن پایبند بود و اروپایی‌ها بودند که در اجرای تعهدات خود کوتاهی کردند.

محمد جواد ظریف در مصاحبه با تارنمای فارن پالیسی در خصوص اقدام سه کشور اروپایی در فعال کردن مکانیسم موسوم به ماشه یا اسنپ بک اظهار داشت: نباید سیاست داخلی و خارجی را با هم قاطی نکنیم. فکر می‌کنم کاری که سه کشور اروپایی سعی در انجام آن دارند، اول از همه بی‌اساس است، زیرا ایران حتی یک سال پس از خروج دونالد ترامپ رئیس‌جمهور آمریکا از برجام، به طور کامل به آن پایبند بود.

وی ادامه داد: اروپا در اجرای تعهدات خود کوتاهی کرد. پس از خروج ترامپ از برجام، اروپایی‌ها از ما خواستند در برجام بمانیم. آنها در دو جلسه، در ژوئن و سپتامبر ۲۰۱۸ میلادی (خرداد و شهریور ۱۳۹۷)، ۱۱ تعهد به من دادند. آنها حتی نتوانستند یکی از

این تعهدات را اجرا کنند. آنها تصمیم گرفتند یک توافق باستانی قرن نوزدهمی با ایران ایجاد کنند. آنها حتی نتوانستند این کار را انجام دهند.

*** بیانیه مشترک تروئیکای اروپایی درباره "فعالسازی مکانیسم ماشه"**

سه کشور اروپایی فرانسه، آلمان و انگلیس با صدور بیانیه‌ای مشترک از آغاز روند فعال‌سازی مکانیسم ماشه علیه ایران خبر دادند.

آنها با متهم کردن تهران به عدم پایبندی جدی به تعهدات برجامی و فقدان توجیه غیرنظامی برای ذخایر بالای اورانیوم غنی‌شده، اعلام کردند که پرونده ایران را به شورای امنیت ارجاع داده‌اند؛ اقدامی که می‌تواند بازگشت قطعنامه‌های تحریمی پیشین را در پی داشته باشد.

در متن نامه سه کشور اروپایی آمده است:

ما، وزیران خارجه فرانسه، آلمان و بریتانیا، در این هدف بنیادین همدلیم که ایران هرگز نباید به دنبال دستیابی، توسعه یا تولید سلاح هسته‌ای باشد. ما برنامه جامع اقدام مشترک (JCPoA) را با اعتقاد به این که به‌طور قاطع به تضمین ماهیت صرفاً صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران کمک خواهد کرد، مذاکره کردیم. شورای امنیت سازمان ملل این برنامه را در قطعنامه ۲۲۳۱ مورخ ۲۰ ژوئیه ۲۰۱۵ به اتفاق آرا تصویب کرد. این دستاوردی بزرگ برای منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای و تقویت صلح و امنیت بین‌المللی بود.

با خروج ایالات متحده از JCPoA در ۸ مه ۲۰۱۸ و با وجود اینکه ایران از ماه مه ۲۰۱۹ اجرای تعهدات خود تحت این برنامه را متوقف کرد، فرانسه، آلمان و بریتانیا («E۳») همچنان به‌عنوان شرکت‌کنندگان متعهد به توافق باقی ماندند.

از سال ۲۰۱۹، ایران محدودیت‌های JCPoA در زمینه اورانیوم غنی‌شده، آب سنگین و سانتریفیوژها را نقض کرده، توانایی آژانس بین‌المللی انرژی اتمی (IAEA) برای انجام فعالیت‌های نظارتی و راستی‌آزمایی JCPoA را محدود کرده و فرآیند اجرای پروتکل الحاقی به توافق جامع نظارتی خود را رها کرده است. این اقدامات با تعهدات ایران در JCPoA مغایرت دارد و پیامدهای جدی برای توانایی ایران در پیشرفت به سوی تولید سلاح هسته‌ای دارد.

این شرایط بیش از پنج سال پیش آغاز شد. از آن زمان، ما تمامی تلاش‌های ممکن را برای حل بن‌بست انجام داده‌ایم. ما به طور مستمر تلاش‌های دیپلماتیک فشرده‌ای را برای کاهش تنش‌ها و بازگرداندن ایران و آمریکا به میز مذاکرات برای یافتن یک راه‌حل جامع انجام داده‌ایم. ما با حسن نیت عمل کرده‌ایم تا JCPoA را حفظ کنیم، با این امید صادقانه که بتوانیم از طریق گفت‌وگوی سازنده دیپلماتیک راهی برای رفع بن‌بست بیابیم، درحالی که توافق را حفظ کرده و در چارچوب آن باقی می‌مانیم.

این تلاش‌ها شامل استفاده از مکانیزم حل اختلاف JCPoA بود که در ۱۴ ژانویه ۲۰۲۰ آغاز شد و توسط هماهنگ‌کننده JCPoA تأیید شد، مطابق با بند E۳ ۳۶. JCPoA همچنین با حسن نیت در مذاکراتی از ۶ آوریل ۲۰۲۱ تا ۲۸ فوریه ۲۰۲۲ شرکت کردند تا اجرای کامل ایران از JCPoA دوباره برقرار شود و امکان بازگشت آمریکا به توافق فراهم گردد. هماهنگ‌کننده JCPoA پیشنهادهای عملی را در مارس و دوباره در اوت ۲۰۲۲ ارائه کرد، اما ایران هر دو بسته را رد کرده و همچنان خواسته‌های غیرقابل قبول فراتر از چارچوب JCPoA مطرح کرده است. با این حال، ما همچنان به تعامل با ایران برای یافتن راه‌حل صلح‌آمیز از طریق دیپلماسی ادامه داده‌ایم، همان‌طور که در نامه خود به دبیرکل سازمان ملل در ۸ اوت ۲۰۲۵ توضیح داده‌ایم.

در ژوئیه ۲۰۲۵، E۳ پیشنهادی برای تمدید قطعنامه ۲۲۳۱ و مکانیزم اسنپ‌بک آن ارائه کرد. الزامات تعیین‌شده توسط E۳ در ازای این تمدید ـ از جمله از سرگیری مذاکرات، رعایت تعهدات ایران در IAEA و اقداماتی برای رسیدگی به نگرانی‌های ما درباره ذخیره اورانیوم با غنای بالا ـ تاکنون به‌طور رضایت‌بخش توسط ایران انجام نشده است. ترکیب این اقدامات ایران و یک تمدید زمان‌بندی‌شده می‌توانست مسیر قابل اعتمادی برای رسیدن به یک توافق سیاسی جایگزین JCPoA و پاسخ به نگرانی‌های طولانی‌مدت ما درباره برنامه هسته‌ای ایران فراهم کند.

امروز، عدم رعایت ایران از JCPoA روشن و عمدی است و سایت‌های با نگرانی‌های عمده اشاعه در ایران خارج از نظارت IAEA قرار دارند. ایران هیچ توجیه غیرنظامی برای ذخیره اورانیوم با غنای بالا ندارد. بنابراین برنامه هسته‌ای آن همچنان تهدیدی آشکار برای صلح و امنیت بین‌المللی محسوب می‌شود.

در نتیجه اقدامات ایران و مطابق با بند ۱۱ قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل (۲۰۱۵، فرانسه، آلمان و بریتانیا امروز تصمیم گرفته‌اند شورای امنیت را مطلع کنند که معتقدند ایران به‌طور قابل توجهی از تعهدات خود تحت JCPoA کوتاهی کرده است، و بدین ترتیب مکانیزم «اسنپ‌بک» فعال می‌شود.

این اعلان؛ روند اسنپ‌بک تعریف‌شده در قطعنامه ۲۲۳۱ را آغاز می‌کند و دوره‌ای ۳۰ روزه پیش از امکان بازگرداندن قطعنامه‌های پیشین شورای امنیت سازمان ملل ایجاد می‌کند. ما تأکید می‌کنیم که این قطعنامه‌ها و تدابیر شامل آن‌ها ـ تحریم‌ها و سایر اقدامات محدودکننده ـ جدید نیستند. برعکس، این قطعنامه‌ها پیش‌تر توسط شورای امنیت تصویب و در پرتو تعهدات ایران تحت JCPoA تعلیق شده بودند. با این حال، ایران انتخاب کرده است که به این تعهدات پایبند نباشد. مطابق با قطعنامه ۲۲۳۱، ما همچنان برای حل دیپلماتیک مسأله کوتاهی قابل توجه ایران تلاش خواهیم کرد. ما از دوره ۳۰ روزه برای ادامه تعامل با ایران درباره پیشنهاد تمدید خود یا هر تلاش دیپلماتیک جدی دیگر برای بازگرداندن پایبندی ایران به تعهداتش استفاده خواهیم کرد.

یادآوری می‌کنیم که اگر شورای امنیت ظرف ۳۰ روز قطعنامه‌ای برای ادامه تعلیق قطعنامه‌ها درباره ایران تصویب نکند، شش قطعنامه شورای امنیت از جمله قطعنامه‌های تحریمی دوباره اجرایی خواهند شد.

*** دبیرکل سازمان ملل: اعضای برجام و شورای امنیت مذاکرات را ادامه دهند**

دبیرکل سازمان ملل در پی نامه ضد ایرانی سه کشور اروپایی عضو توافق هسته‌ای با ایران موسوم به برجام، به شورای امنیت برای بازگرداندن تحریم‌ها از همه اعضای این توافق و نیز اعضای شورای امنیت خواست که مذاکرات را برای یافتن یک راه حل دیپلماتیک در قبال برنامه هسته‌ای ایران ادامه دهند.

"استفان دوجاریک" سخنگوی سازمان ملل گفت: دبیرکل سازمان ملل متحد مطلع است که شورای امنیت نامه‌ای مشترک ازسوی فرانسه، آلمان و انگلیس در چارچوب برنامه جامع اقدام مشترک (برجام) و مطابق با قطعنامه ۲۲۳۱ دریافت کرده است.

وی تصریح کرد: دبیرکل از اعضای برجام و شورای امنیت می‌خواهد که مذاکرات را برای یافتن راه‌حل دیپلماتیک ادامه دهند؛ راه‌حلی که ماهیت صلح‌آمیز برنامه هسته‌ای ایران را تضمین کرده و منافع اقتصادی برای مردم ایران به همراه داشته باشد. در ۳۰ روز آینده، فرصتی وجود دارد تا از تشدید بیشتر تنش‌ها جلوگیری و مسیر سازنده‌ای در جهت صلح ترسیم شود.

*** ادعای گروسی: توافق ایران و آژانس می‌تواند به جلوگیری از بازگشت تحریم‌ها کمک کند**

در همین ارتباط، مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در واکنش به اقدام سه کشور اروپایی در فعال‌سازی سازوکار مکانیسم ماشه ادعا کرد که توافق تهران و آژانس درباره نحوه ازسرگیری بازرسی‌ها می‌تواند به جلوگیری از بازگشت تحریم‌ها کمک کند.

"رافائل گروسی" در مصاحبه با شبکه "سی‌ان‌ان" درباره پیامدهای اقدام تروئیکای اروپایی گفت: همه چیز به هم مرتبط است. نمی‌توان گفت که این موضوع (اسنپ بک) هیچ تأثیری ندارد.

*** واکنش آمریکا به اقدام ضد ایرانی اروپا**

وزیر امور خارجه آمریکا در واکنش به اقدام سه کشور اروپایی و اعلامیه فعال سازی مکانیسم پس گشت ادعا کرد که آمریکا آماده تعامل مستقیم با ایران است.

"مارکو روبیو" مدعی شد: متحدان اروپایی ما پرونده‌ای روشن از «نقض قابل توجه» تعهدات هسته‌ای ایران ارائه داده‌اند که مبنای محکمی برای فعال‌سازی مکانیسم ماشه فراهم می‌کند. افزون بر این، کشورهای اروپایی می‌توانستند از سال ۲۰۱۹ میلادی (۱۳۹۸) این مکانیسم را فعال کنند، اما ترجیح دادند ابتدا از طریق تعاملات گسترده و دیپلماسی فشرده، راهکاری دیپلماتیک برای خروج ایران از مسیر تشدید فعالیت‌های هسته‌ای پیشنهاد دهند.

وزیر خارجه آمریکا ادعا کرد: در عین حال، آمریکا همچنان آماده تعامل مستقیم با ایران است. در راستای دستیابی به راه‌حلی صلح‌آمیز و پایدار برای مسئله هسته‌ای ایران. فعال‌سازی مکانیسم ماشه با آمادگی صادقانه ما برای دیپلماسی در تضاد نیست، بلکه آن را تقویت می‌کند. من از رهبران ایران می‌خواهم که اقدامات فوری لازم را برای تضمین عدم دستیابی کشورشان به سلاح هسته‌ای انجام دهند؛ مسیر صلح را در پیش گیرند؛ و در نتیجه، رفاه مردم ایران را ارتقاء بخشند.

*** روسیه: اروپا مرتکب اشتباه بزرگی شد**

نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی هم گفت که اقدام اروپا برای فعال‌سازی اسنپ‌بک «اشتباهی بزرگ» است.

میخائیل اولیانوف اعلام کرد که تصمیم سه کشور اروپایی برای استفاده از مکانیزم موسوم به «اسنپ‌بک» و آغاز روند بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران، اشتباه بزرگی است.

وی افزود: اقدام فرانسه، آلمان و بریتانیا گامی غیرمسئولانه است که شرایط را به یک بن‌بست کامل می‌کشاند.

***چین: اقدام اروپا علیه ایران غیرسازنده است**

چین نیز اقدام تروئیکای اروپایی در کلیدزدن فرآیند بازگرداندن تحریم‌های سازمان ملل علیه ایران را اقدامی «غیرسازنده» توصیف کرد.

وزارت امور خارجه چین اعلام کرد که پرونده هسته‌ای ایران در مرحله حساسی به سر می‌برد و باید مذاکرات از سر گرفته شود.چین ما از صلح و مذاکره برای بازگرداندن پرونده هسته‌ای ایران به مسیر درست خود حمایت می‌کند.

*** فرانسه: فعال‌سازی اسنپ‌بک به‌معنای پایان دیپلماسی با ایران نیست**

وزیر امور خارجه فرانسه هم ضمن اعلام تصمیم سه کشور اروپایی عضو برجام برای فرآیند فعال‌سازی مکانیزم ماشه علیه ایران، ادعا کرد: به دیپلماسی برای جلوگیری از هسته‌ای شدن ایران پایبند هستیم.

"ژان-نوئل بارو"در فضای مجازی نوشت: این اقدام به معنای پایان دیپلماسی نیست: ما مصمم هستیم از دوره ۳۰ روزه که اکنون برای گفت‌وگو با ایران آغاز شده است، نهایت استفاده را ببریم. ما همچنان به دیپلماسی متعهد هستیم تا اطمینان حاصل کنیم که ایران هرگز به سلاح هسته‌ای دست پیدا نمی‌کند.

رئیس جمهور در جلسه تبیین دستورکار سفر به چین:

ایران علاقمند به همکاری با چین به خصوص در زمینه ابتکار استراتژیک «کمربند و راه» است

رئیس جمهور با اشاره به اهمیت ژئوپلیتیک منطقه‌ای و جهانی کشورمان گفت: جمهوری اسلامی ایران علاقمند به همکاری جدی و سازنده با چین به خصوص در زمینه پیشبرد ابتکار استراتژیک این کشور یعنی طرح «کمربند و راه» است؛ همه عرصه‌های دیگر همکاری دو کشور، در چارچوب تعامل برای پیشبرد ابتکار کمربند و راه، قابل تعریف و پیگیری هستند.

جلسه هماهنگی و بررسی ابعاد مختلف روابط و همکاری‌ها و تبیین دستورکار سفر رئیس‌جمهور به چین، به ریاست دکتر مسعود پزشکیان و با حضور مسئولان و مدی